

Marking notes
Remarques pour la notation
Notas para la corrección

May / Mai / Mayo 2016

**Modern Greek / Grec Moderne /
Griego Moderno A:
language and literature /
langue et littérature /
lengua y literatura**

**Higher level
Niveau supérieur
Nivel superior**

Paper / Épreuve / Prueba 1

These marking notes are **confidential** and for the exclusive use of examiners in this examination session.

They are the property of the International Baccalaureate and must **not** be reproduced or distributed to any other person without the authorization of the IB Assessment Centre.

Ces remarques pour la notation sont **confidentielles**. Leur usage est réservé exclusivement aux examinateurs participant à cette session.

Ces remarques sont la propriété de l'Organisation du Baccalauréat International. Toute reproduction ou distribution à de tierces personnes sans l'autorisation préalable du centre de l'évaluation de l'IB est **interdite**.

Estas notas para la corrección son **confidenciales** y para el uso exclusivo de los examinadores en esta convocatoria de exámenes.

Son propiedad del Bachillerato Internacional y **no** se pueden reproducir ni distribuir a ninguna otra persona sin la autorización previa del centro de evaluación del IB.

General marking instructions

These notes to examiners are intended only as guidelines to assist marking. They are not offered as an exhaustive and fixed set of responses or approaches to which all answers must rigidly adhere.

Good ideas or angles not offered here should be acknowledged and rewarded as appropriate. Similarly, answers which do not include all the ideas or approaches suggested here should be rewarded appropriately.

Of course, some of the points listed will appear in weaker papers, but are unlikely to be developed.

Instructions générales pour la notation

Ces notes ne sont que simples lignes directrices pour aider les examinateurs lors de la notation. Elles ne peuvent en aucun cas être considérées ni comme un ensemble de réponses fixe et exhaustif, ni comme des approches de notations auxquelles les réponses doivent strictement correspondre.

Les idées ou angles valables qui n'ont pas été proposés ici doivent être reconnus et récompensés de manière appropriée.

De même, les réponses qui ne comprennent pas toutes les idées ou approches mentionnées ici doivent être récompensées de manière appropriée.

Naturellement, certains des points mentionnés apparaîtront dans les épreuves les moins bonnes mais n'y seront probablement pas développés.

Instrucciones generales para la corrección

El objetivo de estas notas para los examinadores es servir de directrices para ayudar en la corrección. Por lo tanto, no deben considerarse una colección de respuestas y enfoques fijos y detallados por la que deban regirse estrictamente todas las respuestas.

Los buenos enfoques e ideas que no se mencionen en las notas para la corrección deben recibir el reconocimiento y la valoración que les corresponda.

De igual manera, las respuestas que no incluyan todas las ideas o los enfoques que se sugieren en las notas deben valorarse en su justa medida.

Por supuesto, algunos de los puntos que se incluyen en las notas aparecerán en exámenes más flojos, pero probablemente no se habrán desarrollado.

1. Κείμενο Α και κείμενο Β

Αυτή η ερώτηση ζητάει από τους υποψηφίους να αναλύσουν και να συγκρίνουν ένα απόσπασμα από την ηλεκτρονική διαφήμιση για τη γιορτή της πατάτας στη Νάξο με τίτλο: Γιορτή της Πατάτας στη Νάξο, Σάββατο 2 Αυγούστου που περιλαμβάνεται στον ιστότοπο (www.naxos-news.gr) με το απόσπασμα ηλεκτρονικού άρθρου που έχει τον τίτλο: Τουρισμός και γαστρονομία: μια εναλλακτική πρόταση για... καλή όρεξη, δημοσιευμένο στον τουριστικό οδηγό της Λευκάδας (www.lefkadaslowguide.gr). Και τα δύο κείμενα έχουν ως θέμα τον τουρισμό και τη γαστρονομία.

Μια επαρκής έως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει τα δύο κειμενικά είδη, το αναγνωστικό κοινό, το σκοπό και το πλαίσιο. Το πρώτο κείμενο είναι μια διαφήμιση για τη γιορτή της πατάτας σε ένα ελληνικό νησί και μπορεί να ενδιαφέρει τους φίλους της γαστρονομίας (ντόπιους, Έλληνες και ξένους τουρίστες). Σκοπός του είναι να προωθήσει το τοπικό προϊόν και το νησί και να προσελκύσει τουρίστες στην εκδήλωση. Το δεύτερο κείμενο είναι ένα ενημερωτικό άρθρο σε έναν τουριστικό οδηγό ενός άλλου ελληνικού νησιού και μπορεί να ενδιαφέρει κυρίως τους αναγνώστες του συγκεκριμένου οδηγού αλλά και άλλους αναγνώστες που δείχνουν ενδιαφέρον για τον εναλλακτικό τουρισμό. Σκοπός του είναι να πληροφορήσει τους αναγνώστες πώς ο γαστρονομικός τουρισμός μπορεί να συμβάλει στην αύξηση των τουριστών που έρχονται στην Ελλάδα. Το άρθρο επίσης ασκεί κάποια κριτική στους κρατικούς φορείς που δεν έκαναν αρκετά για να προωθήσουν τη χώρα μέσω αυτού του είδους τουρισμού. Το γενικό πλαίσιο και στα δύο κείμενα είναι ο τουρισμός στην Ελλάδα αν και η διαφήμιση επικεντρώνεται κυρίως στη Νάξο.
- Σχολιάσει τις ομοιότητες μεταξύ των κειμένων, π.χ. και τα δύο κείμενα είναι για τον τουρισμό και τη γαστρονομία αν και η διαφήμιση επικεντρώνεται σε ένα τοπικό προϊόν για το οποίο γίνεται και η εκδήλωση και αναφέρει μόνο μια φορά τη φράση «γαστρονομικός τουρισμός», ενώ στο άρθρο η ίδια φράση επαναλαμβάνεται αρκετές φορές. Και τα δύο κείμενα αναφέρονται σε ελληνικά τρόφιμα και μαγειρική. Και τα δύο κείμενα κάνουν αναφορές στις πολιτισμικές πλευρές, π.χ. η διαφήμιση απλά αναφέρει μερικές άλλες εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν στα πλαίσια της γιορτής όπως μουσική, χορό, κάτι που θα κάνει πιο ελκυστική τη γιορτή στους τουρίστες, ενώ το άρθρο δίνει έμφαση στην πολιτισμική διάσταση του γαστρονομικού τουρισμού κάνοντας τη σύνδεση του φαγητού με την ιστορία και την κουλτούρα μιας χώρας. Και τα δύο κείμενα επίσης αναφέρονται στην σύνδεση φαγητού και απόλαυσης.
- Σχολιάσει τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα: Το άρθρο, αν και δημοσιεύτηκε σε έναν τοπικό οδηγό, συζητάει το θέμα του γαστρονομικού τουρισμού σε όλη την Ελλάδα, ενώ η διαφήμιση προωθεί ένα τοπικό προϊόν, τη Νάξο και όλους τους τοπικούς παράγοντες και συνεταιρισμούς που συνέβαλαν στη γιορτή. Το άρθρο εξηγεί τι ακριβώς είναι ο γαστρονομικός τουρισμός και, όπως έχει αναφερθεί, η φράση «γαστρονομικός τουρισμός» επαναλαμβάνεται αρκετές φορές. Το κείμενο επίσης κάνει κάποιες συγκρίσεις με άλλες μεσογειακές χώρες οι οποίες προώθησαν αυτού του είδους τον τουρισμό. Επίσης ασκεί κάποια κριτική στους Έλληνες που δεν πρόβαλαν αρκετά τον γαστρονομικό τουρισμό. Ακόμη, κάνει μερικές προτάσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτού του τουρισμού στην Ελλάδα.
- Σχολιάσει τη γλώσσα και το ύφος των δύο κειμένων. Η διαφήμιση χρησιμοποιεί την κλασική γλώσσα της διαφήμισης, με επανάληψη κάποιων λέξεων όπως 'πατάτα, πατατολιχουδιές, το όνομα του νησιού και κάποιες περιοχές του νησιού. Επίσης υπάρχουν πολλά ονόματα και ακρωνύμια που δίνουν στο κείμενο κάποια επισιμότητα. Το άρθρο έχει επίσης απλή γλώσσα αλλά με προσεγμένο λεξιλόγιο, επανάληψη λέξεων όπως 'γαστρονομικός τουρισμός, πολιτισμός, πολιτισμική ταυτότητα. Το ύφος είναι κάπως σοβαρό και επικριτικό.
- Σχολιάσει τα εκφραστικά μέσα όπως τις φωτογραφίες: Στη διαφήμιση υπάρχει ένα χαριτωμένο σκίτσο με πληροφορίες για τη γιορτή στα ελληνικά και αγγλικά. Το άρθρο έχει μια φωτογραφία ενός ελληνικού φαγητού με τη χαρακτηριστική φέτα.

Μια πολύ καλή ως άριστη ανάλυση θα:

- Εξερευνήσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα, π.χ. η διαφήμιση επικεντρώνεται πολύ στα μέσα ενημέρωσης που θα πάρουν μέρος στην εκδήλωση και αναφέρει ονόματα δημοσιογράφων και ελληνικών τηλεοπτικών σταθμών, ενώ το άρθρο απλά λέει ότι θα έπρεπε να υπάρχει επαρκής προβολή του γαστρονομικού τουρισμού στην Ελλάδα και μπορεί με αυτό να υπονοεί τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης ή άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Το άρθρο είναι πιο αναλυτικό σε σχέση με την πολιτισμική πλευρά του τουρισμού και ο δημοσιογράφος έχει ένα εθνικιστικό όραμα όταν λέει ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να είναι η «μητρόπολις της μεσογειακής διατροφής».
- Εξερευνήσει με μεγαλύτερη προσοχή τη μορφή των δύο κειμένων, π.χ. το άρθρο είναι δομημένο σε τρία ευδιάκριτα μέρη. Κάθε μέρος φέρει έναν τίτλο και συζητάει μια πλευρά του θέματος. Ο δημοσιογράφος χρησιμοποιεί επιχειρήματα για να στηρίξει τις απόψεις του και ασκεί κάποια κριτική. Ο σκοπός του άρθρου δεν είναι μόνο να ενημερώσει αλλά και να κάνει τον αναγνώστη να σκεφτεί ιδιαίτερα όταν γίνονται συγκρίσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και σε άλλες μεσογειακές χώρες. Η διαφήμιση χρησιμοποιεί τις συνηθισμένες τεχνικές για να προωθήσει ένα τοπικό προϊόν, να προσελκύσει την προσοχή και περισσότερους τουρίστες. Μερικά παραδείγματα είναι οι πληροφορίες για το πού και πότε γίνεται η εκδήλωση, ονόματα και οργανισμοί, επανάληψη κάποιων λέξεων, στοιχεία υπερβολής όπως «μεγάλη προσέλευση κοινού αναμένεται, η εκδήλωση είναι μια από τις πιο δημοφιλείς στο χώρο του γαστρονομικού τουρισμού», χρήση σημείων στίξης, ιδιαίτερα θαυμαστικών.
- Σχολιάσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τους τίτλους και πώς αρχίζει και τελειώνει κάθε κείμενο. Η διαφήμιση αρχίζει με σύντομες προτάσεις και η λέξη «πατάτα» υπάρχει σε κάθε πρόταση με τη συνοδεία θαυμαστικών.
- Εξετάσει πιο προσεκτικά τη γλώσσα, π.χ. η διαφήμιση χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό σχετικά σοβαρής γλώσσας (ιδιαίτερα όταν αναφέρεται στους ανθρώπους και οργανισμούς που συνέβαλαν στην εκδήλωση και την προώθηση του τοπικού προϊόντος) και απλής γλώσσας με κάποια αίσθηση προφορικότητας κυρίως όταν αναφέρεται σε κάποιες παράπλευρες γαστριμαργικές εκδηλώσεις στα πλαίσια της γιορτής της πατάτας. Επίσης χρησιμοποιεί εγκωμιαστική γλώσσα, π.χ. «τιμούμε την πατάτα γι άλλη μια φορά», «η πατάτα αποτελεί τον καλύτερο πρεσβευτή της Νάξου». Το άρθρο έχει κατάλληλο και αποτελεσματικό λεξιλόγιο με κάποια μεταφορική χρήση της γλώσσας σε κάποια σημεία όπως «σκοντάφτει», «μητρόπολη της Μεσογειακής διατροφής».
- Σχολιάσει πιο προσεκτικά τα εκφραστικά μέσα των δύο κειμένων όπως για παράδειγμα την παρουσία ξένων λέξεων στη διαφήμιση, εικόνες όπως άνθρωποι που μαγειρεύουν ή χορεύουν.
- Συγκρίνει τα δύο κείμενα σε σχέση με το κοινό τους θέμα.

2. Κείμενο C και κείμενο D

Αυτή η ερώτηση ζητάει από τους υποψηφίους να αναλύσουν και να συγκρίνουν το ποίημα «Μετανάστες» της Αφροδίτης Νότη, που δημοσιεύτηκε στο Ηπειρωτικό Ημερολόγιο του 2007 με απόσπασμα ενός μπλογκ που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα μιας έρευνας με τον τίτλο «Το γλυκόπικρο συναίσθημα των νέων μεταναστών» που στάλθηκε στο μπλογκ sofstories.wordpress.com τον Ιανουάριο του 2014. Και τα δύο κείμενα έχουν σα θέμα τη μετανάστευση. Το ποίημα μιλάει για μετανάστες που είναι πιθανόν στην Ελλάδα ή σε κάποια άλλη μεσογειακή χώρα, ενώ το μπλογκ αναφέρεται στους Έλληνες νεομετανάστες που μεταναστεύουν σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Μια επαρκής έως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει τις ομοιότητες μεταξύ των δύο κειμένων, π.χ. τα κείμενα έχουν το ίδιο θέμα. Το ποίημα είναι για μετανάστες στην Ελλάδα ή σε άλλη μεσογειακή χώρα, ενώ το μπλογκ για τους νέους Έλληνες μετανάστες που μεταναστεύουν σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στο δημογραφικό πρόβλημα, στο ποίημα «λίγα τα παιδιά, πολλοί οι μεγάλοι», στο μπλογκ «μια ολόκληρη γενιά κινδυνεύει να χαθεί». Και τα δύο αναφέρονται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, π.χ. στο ποίημα, «υπόγεια, χωρίς ήλιο», στο μπλογκ «δεν είναι όλα ρόδινα». Όμως, σε αντίθεση με το ποίημα, το μπλογκ δίνει μια αίσθηση ελπίδας.
- Σχολιάσει τις διαφορές. Η πιο χαρακτηριστική διαφορά είναι η εξής: στο ποίημα, ξένοι μετανάστες στην Ελλάδα, που είναι ανειδίκευτοι, «βγάζεις βόλτα το σκύλο το απόγευμα», στο μπλογκ, νέοι μορφωμένοι Έλληνες αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε κάποια άλλη Ευρωπαϊκή χώρα λόγω της υψηλής ανεργίας στην Ελλάδα. Άλλες διαφορές είναι η ανωνυμία των ξένων μεταναστών στο ποίημα και η επωνυμία των νέων Ελλήνων μεταναστών, μια αίσθηση απελπισίας στο ποίημα, π.χ. «υγρασία, σκόνη και υπομονή» «το σκυλί σηκώνει το κεφάλι στο δίσκο του ήλιου. Και γαυγίζει», μια αίσθηση ελπίδας και αποφασιστικότητας στην έρευνα, π.χ. «Φτιάχνω τη ζωή μου και καθώς περνάει ο καιρός προσαρμόζομαι εδώ». Μια άλλη διαφορά είναι ότι στο ποίημα υπάρχει μεγάλη αφαίρεση με ελλειπτικές αλλά έντονες εικόνες, π.χ. «ήλθαν από μακρινά μέρη για να ... στον ήλιο», ενώ το δεύτερο κείμενο δίνει περισσότερες λεπτομέρειες και παραδείγματα για όσους συμμετείχαν στην έρευνα με καλά δομημένες προτάσεις.
- Σχολιάσει τα δύο κειμενικά είδη, το αναγνωστικό κοινό, το πλαίσιο και το σκοπό. Το πρώτο κείμενο είναι ένα ποίημα που αποτελείται από δύο στροφές με ελεύθερο στίχο. Το κοινό μπορεί να είναι αναγνώστες του Ηπειρωτικού Ημερολογίου που τους αρέσει να διαβάζουν σύγχρονη ποίηση κοινωνικού προβληματισμού, ενώ ο σκοπός είναι να απεικονίσει με ποιητικό τρόπο τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες. Η απουσία ονομάτων, τόπων και χωρών προσδίδουν στο ποίημα καθολικότητα. Το δεύτερο κείμενο είναι ένα μπλογκ που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα μιας έρευνας και έχει όλες τις συμβάσεις του είδους όπως μια σύντομη εισαγωγή, σχόλια, αναφορά σε ιστορική αυθεντία καθώς επίσης και τις σκέψεις και τα αισθήματα των πρωταγωνιστών. Επίσης αναφέρονται τα ονόματά τους. Πιθανοί αναγνώστες θα ήταν οι αναγνώστες του συγκεκριμένου μπλογκ ή άλλοι αναγνώστες που ανήκουν σε διάφορες ηλικιακές ομάδες, κυρίως νέοι που θέλουν να ενημερωθούν γι' αυτό το πρόσφατο κοινωνικό φαινόμενο που συνδέεται με την οικονομική κρίση στην Ελλάδα. Ο σκοπός είναι να πληροφορήσει και πιθανόν να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες.
- Σχολιάσει τη γλώσσα των δύο κειμένων, τη χρήση των σημείων στίξης στο ποίημα και τη φωνή του αφηγητή, π.χ. το ποίημα χρησιμοποιεί απλή και ελλειπτική γλώσσα. Στην έρευνα η απλή γλώσσα διανθίζεται με κάποιες εκφράσεις προφορικού λόγου όπως «το πάλεψαν πολύ», «μιζέρια παντού» καθώς και αγγλικές λέξεις, π.χ. «brain drain».
- Σχολιάσει τα εκφραστικά μέσα. Στο ποίημα, το πιο σημαντικό μέσο είναι οι εικόνες που δημιουργούνται από μια αίσθηση οικονομίας της γλώσσας, π.χ. γειτονιές χωρίς παιδιά, ο σκύλος που γαυγίζει στον ήλιο, κλπ. Στην έρευνα, οι επώνυμες ιστορίες των ανθρώπων δημιουργούν εικόνες στο μυαλό του αναγνώστη.

Μια πολύ καλή ως άριστη ανάλυση θα:

- Ερευνήσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα και ιδιαίτερα την καθολικότητα και το άχρονο του ποιήματος καθώς δεν υπάρχουν ονόματα ανθρώπων και χωρών ενώ ο χρόνος είναι απροσδιόριστος. Στην έρευνα υπάρχει αμεσότητα επειδή γνωρίζουμε τα ονόματα των νέων ατόμων που εκφράζουν τις απόψεις τους. Ωστόσο, και στα δύο κείμενα υπάρχει μια αίσθηση αβεβαιότητας για το μέλλον.
  - Εξετάσει πιο προσεκτικά την ατμόσφαιρα των δύο κειμένων. Το ποίημα αποπνέει απελπισία και έλλειψη ελπίδας, ενώ το μπλογκ τονίζει την ελπίδα και την αποφασιστικότητα των νέων ανθρώπων. Στο ποίημα υπονοούνται αισθήματα και σκέψεις, π.χ. οι μετανάστες του ποιήματος δεν εκφράζουν σκέψεις ή αισθήματα αλλά η γενική ατμόσφαιρα είναι μάλλον σκοτεινή και γεμάτη απελπισία, ενώ στο μπλογκ οι νέοι εκφράζουν τις απόψεις και τα αισθήματά τους και ασκούν κριτική στη χώρα τους.
  - Σχολιάσει με περισσότερες λεπτομέρειες τη γλώσσα και το ύφος των δύο κειμένων. Στην έρευνα, η λέξη «μετανάστευση έχει γίνει «διαρροή εγκεφάλων». Σε μερικά σημεία υπάρχει προφορικότητα της γλώσσας, π.χ. όταν η κοπέλα λέει την ιστορία της «να τους λες πάμε έξω και να σου λένε 'είμαι με πέντε ευρώ'».
  - Εξετάσει πιο προσεκτικά τα εκφραστικά μέσα, π.χ. τις ελλειπτικές εικόνες του ποιήματος που δίνουν πολύ χώρο στη φαντασία του αναγνώστη, τη μεταφορά του ηλίου που μπορεί να σημαίνει ότι οι μετανάστες ήρθαν σε μια ηλιόλουστη χώρα με πολλές ελπίδες, αλλά στην πορεία απογοητεύτηκαν («Σ' αυτή τη γειτονιά συνέχεια [ο ήλιος] δύει»), αντιθέσεις φωτεινών και σκοτεινών εικόνων.
  - Σχολιάσει πώς αρχίζουν και τελειώνουν τα κείμενα.
-